

גילוי דעת הרשות להגנת הפרטיות בנושא הסכמה

לקוחות יקרים,

הרשות להגנת הפרטיות פרסמה לאחרונה גילוי דעת בנושא עיקרון ההסכמה בדיני הגנת הפרטיות, המציג את עמדת הרשות באשר לאופן קבלת הסכמה תקפה לפגיעה בפרטיות, ובפרט ביחס לקבלת הסכמה תקפה לעיבוד מידע אישי בהקשר הדיגיטלי. גילוי הדעת פורסם כעת כמסמך סופי לאחר טיוטה שפורסמה להערות הציבור בפברואר 2025, והוא משקף את פרשנות הרשות שתשמש אותה בהפעלת סמכויותיה המנהליות, כאשר פרשנות זו עשויה להיבחן ולהתפתח בפסיקת בתי המשפט.

להלן עיקרי גילוי הדעת:

1. הסכמה מדעת

חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 ("**החוק**") קובע כי פגיעה בפרטיות מותרת רק ככל שהתקבלה הסכמה מדעת, שיכולה להתקבל במפורש או מכללא (באופן משתמע). גילוי הדעת משקף את עמדת הרשות לעניין אופן העמידה בדרישה זו ופרשנות הגדרתה של הסכמה בחוק:

- המידע הנדרש לצורך ביסוס הסכמה "מדעת": יש להציג את הנתונים המהותיים על איסוף המידע והשימוש בו, ובכלל זה את מטרות איסוף המידע וזוהות הגורמים שאליהם המידע עשוי לעבור. לפי גילוי הדעת, ניתן להסתפק בציון **סוג הגורמים שאליהם יועבר המידע לפי השיוך המקצועי שלהם** (ואין הכרח לציין שמות גורמים ספציפיים), אך יש להימנע מתיאור כללי מידי. כמו כן, עמדת הרשות היא כי יש להציג את **כלל סוגי המידע ומטרות עיבוד המידע**, ולהימנע מהצגה חלקית ושימוש בביטויים כגון "וכיוצא באלה" ו"בין היתר". לגישת הרשות, בנסיבות מסוימות נדרש גילוי מרחיב יותר מדרישת היידוע הקבועה בסעיף 11 לחוק, זאת לדוגמה כשקיימים פערי כוח משמעותיים בין הצדדים, כשעולה פוטנציאל לפגיעה קשה בפרטיות או כשעיבוד המידע מבוצע אגב הטמעה של טכנולוגיה חדשה ולא מוכרת.
- הצגת המידע באופן נגיש וברור: יש להציג את המידע המפורט על עיבוד המידע באופן ברור, פשוט ומובן. לגישת הרשות, מסמכי תנאי שימוש ומדיניות פרטיות **שאינם נגישים באופן סביר למשתמש או שהם ארוכים ומסורבלים עלולים שלא לבסס הסכמה תקפה**.
- הסכמה מחודשת בעקבות עדכון התנאים: שינוי מהותי של תנאי השימוש במידע ללא קבלת הסכמה נוספת, בין במפורש ובין מכללא, עשוי להיחשב כשימוש במידע שלא על יסוד הסכמה מדעת ומתוך רצון חופשי. מגילוי הדעת ניתן להסיק שהסכמה לעדכון תנאים כאמור יכולה להיות

על דרך של יידוע והמשך פעילות, או על דרך של אפשרות לבצע opt-out.

- **גילוי מוגבר בנסיבות חריגות:** לעמדת הרשות, כשמתבצע איסוף מידע למטרות השונות באופן מהותי מתכלית העסקה העיקרית או באופן שאינו תואם ציפייה סבירה של הלקוח, יש לתת לכך ביטוי ובולטות במסגרת המידע המוצג ללקוח, וככל הניתן בנפרד משאר רכיבי ההתקשרות. דוגמה שהרשות נתנה למצבים אלה היא אפליקציה לשיווק מוצרי מזון, האוספת נתוני מיקום גם כשהאפליקציה אינה פועלת. לפי גילוי הדעת, הבלטה כאמור עשויה להינתן באמצעות הדגשה במסמך תנאי השימוש, בעמוד הבית הראשי או בהודעה קופצת.

2. הסכמה "חשודה"

לעמדת הרשות, כאשר קיימים פערי כוח משמעותיים בין הצדדים, ההסכמה עלולה להיחשב "חשודה" וכזו שאינה ניתנה מתוך רצון חופשי. זאת למשל בעת קבלת הסכמה לעיבוד מידע במסגרת יחסי עבודה, ביחסים בין צרכן למונופול, או כתנאי לקבלת שירות חיוני (דוגמת שירותי תחבורה ציבורית, שירותי בריאות או שירות טכנולוגי חיוני). דוגמה המובאת בגילוי הדעת נוגעת למצב שבו שירות חיוני מאפשר פנייה אליו רק באמצעות פלטפורמת מסרים מיידיים של צד שלישי, באופן שמחייב למעשה את הפונה להסכים לתנאי השימוש של אותה פלטפורמה.

במצבים שבהם קיים חשש אינהרנטי להסכמה "חשודה", גישת הרשות היא כי הנטל עשוי להיות מוטל על מבקש ההסכמה להראות שההסכמה ניתנה מתוך רצון חופשי. לפי גילוי הדעת, הדבר יכול להיעשות באמצעות העמדת חלופה סבירה, הימנעות מהתניית השירות בהסכמה לאיסוף מידע שאינו נדרש באופן סביר למתן השירות, או הצבעה על קיומן של חלופות לאספקת השירות על ידי גורמים אחרים.

3. הסכמה משתמעת במרחב הדיגיטלי

גילוי הדעת מציין כי המשך גלישה באתר לאחר שהוצג למשתמש המידע הנדרש לשם קבלת הסכמתו לעיבוד המידע תיחשב לרוב כהסכמה משתמעת תקפה, וזאת גם אם המשתמש הופנה לפירוט נוסף במקום אחר באתר. עם זאת, הרשות מסייגת כי הסכמה מכללא תיחשב תקפה רק כאשר מתקיים קשר סביר בין מטרות איסוף המידע ואופן השימוש בו לבין מאפייני השירות. במקרים של איסוף מידע רגיש או פעולות שעשויות לגרום לפגיעה קשה בפרטיות, הרשות ממליצה להעדיף פנייה לקבלת הסכמה מפורשת, ככל הניתן, ולא להסתמך על הסכמה מכללא.

הרשות מציינת עוד כי בהקשר הדיגיטלי ניתן להוכיח הסכמה מכללא גם באמצעות תיעוד הנסיבות התומכות בקיומה, למשל באמצעות הצגת המסכים (screens) שאליהם נחשפו המשתמשים במסגרת קבלת השירות, אשר עשויים להעיד על המידע שנמסר להם ועל אופן ההסכמה.

4. עיבוד מידע בהתאם להגנות הקבועות בחוק

גילוי הדעת מציין כי גורם המעבד מידע ללא קבלת הסכמה עשוי להסתמך על ההגנות הקבועות בחוק (כגון פגיעה שנעשתה עקב חובה מקצועית, לשם הגנה על עניין אישי כשר או תוך ביצוע עיסוקו של הפוגע כדין ובמהלך עבודתו הרגילה), וזאת בכפוף לעמידה בדרישת המידתיות. בהקשר זה, הרשות מדגישה כי מי שמבקש להסתמך על הגנות אלה נדרש להצביע על הסיבות והאינטרסים הלגיטימיים המצדיקים את הפגיעה בפרטיות, וכן להראות שהפגיעה לא נעשתה במידה גדולה משהייתה נחוצה באופן סביר לצורך אותם אינטרסים. עמדה זו נותנת תוקף לכך שניתן, במקרים המתאימים, לבסס שימוש במידע אישי שאינו מאפשר קבלת הסכמה, באמצעות ההגנות שנקבעו בחוק.

5. דגשים נוספים

- **הסכמה אקטיבית (Opt-in):** לפי גילוי הדעת, כאשר מתבקשת הסכמה לאיסוף מידע שאינו נדרש למתן השירות, או לשימוש בו למטרות השונות מהותית ממטרת ההסכם, רצוי כי הסכמה לסעיפים אלה תיעשה במתכונת של הסכמה אקטיבית נפרדת (opt-in). הרשות מדגישה כי שימוש במידע אישי לצרכי "פרופיילינג" שאינו נדרש או קשור ישירות לתכלית העסקה, וכן, לעמדת הרשות, מתן "שירותי דיוור ישיר" כהגדרתם בחוק, הם מצבים שבהם נדרשת קבלת הסכמה ספציפית ואקטיבית, וזאת במיוחד כשקיימים פערי כוח בין הצדדים.
- **חזרה מהסכמה:** על אף שהרשות מבהירה שלא קיימת זכות מפורשת בדיון לאפשר חזרה מהסכמה, הרשות ממליצה לבחון בחיוב בקשות של נושא המידע לחזור בו מהסכמתו ולהפסיק את השימוש במידע על אודותיו, במיוחד כאשר המשך העיבוד עלול לפגוע באופן קשה בפרטיות המבקש וככל שלא קיימים אינטרסים לגיטימיים משמעותיים להמשך העיבוד.
- **תיעוד ההסכמה:** הרשות ממליצה לתעד את ההסכמה באמצעים הניתנים להצגה, בפרט במקרים של איסוף מידע רגיש או כאשר קיימים פערי כוח בין הצדדים.

סיכום והמלצות

גילוי הדעת מציג את פרשנותה של הרשות להגנת הפרטיות לדרישת ההסכמה לצורך פגיעה בפרטיות ועיבוד מידע אישי. נזכיר כי מעמד הנורמטיבי של גילויי דעת מסוג זה אינו מובהק, בעיקר במקום שהם מציעים פרשנות מרחיבה להוראות חוק שנכנס לתוקפו לפני זמן קצר. מכל מקום, גילוי הדעת הוא כללי, ונדרש לבחון אותו וליישמו בהתאם לנסיבות העניין בכל חברה וחברה. יש להמשיך ולבחון כיצד עמדת הרשות תבוא לידי ביטוי במסגרת הפעלת סמכויותיה, וכיצד היא תיבחן ותעוצב בפסיקת בתי המשפט.

מה מומלץ לבדוק?

- האם מדיניות הפרטיות מציגה למשתמש את הנתונים המהותיים על עיבוד המידע, לרבות כלל סוגי המידע הנאספים, כלל מטרות השימוש, וכלל סוגי הגורמים שאליהם מידע אישי עשוי לעבור?
- האם לצורך תיאור פעולות עיבוד המידע נעשה שימוש בביטויים מרחיבים או עמומים ("כיוצא באלה", "לרבות", "בין היתר", "בין השאר")?
- האם מדיניות הפרטיות מנוסחת באופן ברור וקריא?
- האם מדיניות הפרטיות נגישה ובולטת?
- האם בעת מסירת מידע אישי (לדוגמה באמצעות יצירת חשבון משתמש או מסירת פרטים לצורך יצירת קשר), המשתמש נדרש להסכים למדיניות הפרטיות?
- האם מוצג באתר באנר המיידע את המשתמש על שימוש ב"עוגיות" וכלי איסוף דיגיטליים אחרים, ומפנה את המשתמש לפירוט נוסף במדיניות הפרטיות? האם המדיניות כוללת פירוט של מטרות השימוש ב"עוגיות", סוגי המידע הנאספים והצדדים השלישיים שאליהם מועבר מידע אישי?
- האם המידע האישי מעובד למטרות השונות באופן מהותי מתכלית העסקה העיקרית או באופן שאינו תואם ציפיה סבירה של נושא המידע? אם כן, האם פעולות אלה מקבלות בולטות מספקת במדיניות הפרטיות או במקום אחר?

ח. האם המידע האישי משמש ל"פרופיילינג" שאינו נדרש או קשור ישירות לתכלית העסקה או לצורך "שירותי דיוור ישיר"? אם כן, האם נאספה הסכמה opt-in לעיבוד המידע למטרות אלה?

מחלקת סייבר וטכנולוגיות מידע במשרדנו עומדת לרשותכם בכל שאלה בנושא זה.

למידע נוסף ניתן לפנות אל:

03-6941320

adat@fbclawyers.com

עו"ד עמית דת

03-6941320

orachum@fbclawyers.com

עו"ד עמרי רחום-טוויג

.....
הכלול באגרת מידע זו הוא מידע כללי בלבד, הוא אינו חוות דעת משפטית או ייעוץ משפטי ואין להסתמך עליו. כל הזכויות שמורות לפישר (FBC & Co.).
להירשם למייל זה או להסרה מרשימת התפוצה: news@fbclawyers.com